

Оганісян Михайло Сергійович,
*к.філос.н., доцент кафедри публічного управління та регіоналістики,
Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Одеса
ORCID 0000-0002-9339-607X;*

Ковтун Юлія Євгеніївна,
*аспірантка кафедри публічного управління та регіоналістики,
Одеський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України,
м. Одеса
ORCID 0000-0002-8333-7930*

УДК 35.075 (477)

doi: 10.34213/tp.19.03.05

КОНЦЕПТ “ОПТИМІЗАЦІЯ” В ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКОМУ ДИСКУРСІ

Статтю присвячено дослідженню оптимізації та вдосконаленню системи публічного управління в умовах сьогодення. Особливої уваги приділено дослідженню оптимізації як методу підвищення ефективності функціонування органів державної влади в Україні (проаналізовано присвячені оптимізації наукові дослідження, чинне законодавство України з цього питання), а також підвищенню якості правової регламентації розподілу функцій в апараті публічного управління.

Ключові слова: оптимізація, адміністративна реформа, децентралізація, органи публічної влади, органи державної влади, органи місцевого самоврядування.

Постановка проблеми. Безліч питань модернізації та оптимізації системи органів публічної влади вже було відображено в багатьох статтях українських учених. У сучасних умовах суспільно-політичного та економічного життя важлива роль повинна належати саме запровадженню оптимізаційних механізмів у діяльності органів публічної влади. Одним із таких механізмів повинні слугувати модернізаційні методики стратегічної інтеграції між органами публічної влади щодо прийняття та виконання ними спільних державноуправлінських рішень. Проблематика в даному разі розпочинається констатацією недосконалої структури органів публічної влади в країні, недостатньої законодавчої бази для їхньої взаємодії між собою, а також і структурами громадянського суспільства, тому ці проблеми і перешкоджають процесам модернізації та оптимізації в Українській державі.

В останні роки в Україні сформувалися нові цінності й нова модель культури в державних органах. Завдання сучасного етапу розвитку системи державного управління зумовлено прискореною соціальною модернізацією українського суспільства, перед яким стоїть завдання позбавитися хибних соціальних орієнтирів.

Нині завершується формування української моделі місцевого самоврядування, що передбачає децентралізацію публічного управління, делегування функцій і повноважень центральних органів на регіональний рівень. Кожне міністерство і відомство повинне звільнитися від невластивих йому функцій, максимально передаючи їх від центру до регіонів і від держави до приватного сектора. Має бути чіткий механізм взаємодії органів місцевого самоврядування і центральних державних органів, що неможливо без чіткого визначен-

ня й розмежування їхніх завдань і функцій. Проте досі все ще не вирішено в повному обсязі навіть багато з тих завдань оптимізації функцій центральних державних органів, які були поставлені Урядом. Можемо відзначити, що функціональна структура публічного управління в Україні все ще потребує теоретичного розроблення, удосконалення інструментарію та упровадження нових методів – потрібний якісно новий підхід, нова методологія.

Враховуючи це, ми визначили проблеми цього дослідження:

– реальна суперечність, що вимагає свого розв'язання: між назрілою необхідністю науково обґрунтованої організації процесу діяльності, завдань і функцій публічного управління з метою їхньої оптимізації, починаючи з центральних державних органів (і їхніх структурних підрозділів) та закінчуючи органами місцевого самоврядування (та їхніми структурними підрозділами)

– недосконалість методології оптимізації завдань і функцій державних органів, використовуваної в Україні нині, неможливість її ефективного застосування в умовах якісного ускладнення системи публічного управління, зумовленої реформою місцевого самоврядування.

Аналіз останніх джерел і публікацій. У дисертаційному дослідженні В. Малиновського “Оптимізація функцій органів виконавчої влади України: теоретико-методологічні засади” значне місце посіли питання визначення поняття “оптимізація” та особливості його застосування стосовно системи органів державної влади. Крім того, дослідник зазначає, що нерозробленість зазначеної наукової проблеми значною мірою стримує проведення функціональної та структурної реформ системи виконавчої влади, позбавляє політико-управлінську діяльність необхідної організаційної спрямованості та ефективності [5].

Уперше у сфері юриспруденції оптимізацію в межах свого дисертаційного дослідження розглянув Ю. Власенко [2] в контексті інструменту вдосконалення окремої сфери законодавства України, зокрема забезпечення екологічної безпеки України.

Також питання застосування оптимізації стосовно вдосконалення діяльності органів державної влади в Україні досліджено у працях Л. Кисіль [3].

Автори монографії “Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи” констатують, що однією з причин затримки реформи публічної адміністрації є недостатня опрацьованість окремих проблем, перманентний пошук оптимальної моделі організації системи державного управління [1].

Мета статті – здійснити ґрунтовний теоретико-методологічний аналіз концепту “оптимізація”, дослідити оптимізацію в політико-управлінському дискурсі, розкрити сутність, з'ясувати особливості та проаналізувати напрями оптимізації системи публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Поняття оптимізації, оптимального управління використовується в багатьох галузях людської діяльності. Пошук оптимальної моделі діяльності здійснюється в управлінні фінансовими потоками, економічними та політичними рішеннями, у взаємодії політичного керівництва та публічного управління. Стає очевидним, що оптимізація виступає як метапроблема науки, виявляючи єдність природних і соціальних явищ, але оптимізація повинна здійснюватися передусім заради самої людини.

“Оптимальний (від латин. *optimus* – найкращий) – це найкращий із можливих варіантів чогось, найбільш відповідний цьому завданню, умовам” [11].

Однокорінні латинські поняття *optimus*: *optime* – відмінно, дуже добре; *optatus*, *optata*, *optatum* – бажаний, люб'язний; *opto*, *optavi*, *optatum*, *optare* – бажати, вибирати, прагнути. Синоніми оптимального в латинській мові: *perfectus*, *perfecta*, *perfectum* – досконалий, чудовий, закінчений; *summus*, *summa*, *summum* – вищий, найбільший, верхній, головний, останній; *melior*, *melius* – кращий.

Оптимальні рішення були предметом пошуку відомого давньогрецького філософа і математика Піфагора (бл. 580–500 до н. е.) [6]. За Піфагором, оптимальне управління державою полягає в дотриманні гармонії відносин, упорядкуванні індивідуальних потреб до рівня суспільної рівності та гармонії. В основі гармонії є циклічність між непарними та парними числами. Непарні числа піфагорійці вважали за божественні, а парні – земні, диявольські й нещасливі. Піфагорійці ненавиділи двійку за те, що вона була початком диференціації, отже протиставлення, дисгармонії, та початком зла. Найгіршим злом піфагорійці вважали безвладдя й анархію. Оптимальна форма державного правління – влада найкращих і найосвіченіших аристократів, яких за визначенням не може бути багато. Демократія ж – це правління “нерозумних” і гірших. Під впливом вчення Піфагора і піфагорійців формувалися концепції державного управління Кратила, Сократа, Платона, Аристотеля та інших діячів давньогрецької політичної та правової думки. Саме великі мудреці Еллади започаткували класичну науку про досконале суспільне життя та оптимальне державне управління. Вони не тільки високо цінували політичні знання та політичне мистецтво, але і знаходили в цьому можливість найкращого рішення. Володіння мистецтвом оптимального рішення, за їх думкою, відрізняло справжнього державного діяча від усіх інших, які мають владу. Суть оптимізації політичних рішень полягала у практичних навичках найкращої організації загальнодержавного життя та отриманні найкращого результату не тільки для частини суспільства, але й для всього народу. Основу оптимального державного управління в умовах циклічного розвитку вперше було викладено давньогрецьким філософом Платоном [8]. Платон створив образ досконалого державного устрою, який частіше називають “ідеальною державою”. Проте державне управління, за думкою Платона, може бути лише оптимальним, але не ідеальним. Держава може бути досконалою, справедливою і порочною [7]. Тобто оптимальна держава – це функціонально збалансована система, де окремі її елементи не заважають функціонуванню інших елементів. Справедливість, за Платоном, – одна з чотирьох головних чеснот, на яких разом із мудрістю, мужністю та розсудливістю тримається досконала держава. Справедливість дозволяє оптимізувати і зберегти всі інші чесноти в нестійкому балансі гіршого і кращого рішень. Справедливість полягає в обговоренні та прийнятті до уваги особливостей стану осіб, їхніх відносин у кожному конкретному випадку. Загалом справедливість потребує того, щоб кожен випадок вирішувався відповідно до його специфічних рис. На наш погляд, дотримуючись принципу справедливості, оптимізацію можливо проводити більш ефективно.

Порочне державне управління – наслідок захворювання оптимального державного устрою, яким є аристократичне правління. Найближчим до оптимального державного устрою Платон вважає державний устрій Спарти. Це влада тимократії. Перехід від оптимальної форми державного управління – монархії – до тимократії відбувається з порушенням життєво важливих циклів, що негативно відбивається на нащадках. Платон першим спробував

від абстрактної циклічності в оптимізації державного управління перейти до процесу лінійних розрахунків досконалого числа.

Процес оптимізації соціальної діяльності безпосередньо пов'язано з управлінням і через це пронизує всі інші види діяльності, конкретизуючи і набуваючи неповторних рис. У літературі багато робіт присвячено оптимізації конкретних видів діяльності, природничим, технічним, економічним аспектам, але лише останнім часом процес оптимізації почали розглядати як самостійний об'єкт дослідження.

Проблема оптимізації та оптимальності надзвичайно багатоаспектна і через це вимагає подальшого аналізу.

В оптимізаційній діяльності тісно переплітаються технічні проблеми з проблемами економічними і соціальними. Як і всяку діяльність, оптимізацію пов'язано з цілепокладанням, яке припускає враховування як природно-наукових законів, так і соціальних. У цілепокладанні свідомість виступає не лише у своїй пізнавальній функції, але і в ціннісній. Щоб оптимізація була повною, необхідно саму оптимізаційну діяльність проводити найбільш оптимальним шляхом. Те, що доцільність тісно пов'язано з оптимальністю, ні в кого не викликає сумніву. Аналіз становлення поняття найкращого в старогрецькій науці підтверджує їхній органічний зв'язок. Проблема оптимізації діяльності дуже багатогранна, вона включає масу загальнотеоретичних і прикладних аспектів. Аналіз процесу оптимізації діяльності як самостійного явища дозволяє встановити об'єктивні передумови можливості його існування. Типовими видами оптимізації є вибір найкращої з можливих у певному відношенні систем. Метою оптимізаційної діяльності є отримання оптимальної системи.

Процес побудови ефективної системи публічного управління повинен відбуватися з урахуванням особливостей і тенденцій сучасного розвитку нашого суспільства, з урахуванням процесів глобалізації та інформатизації, за яких оптимізація системи публічного управління є необхідною умовою її ефективності. Оптимізацією вважаємо вибір оптимального з можливих за даних умов варіанта виконання поставлених завдань, цілеспрямований процес досягнення максимально можливого значення ефективності функціонування системи публічного управління. Оптимальне управління передбачає вибір і здійснення найкращої програми дій для досягнення саме бажаного стану керованого об'єкта, впливаючи на параметри управління. Тому коли йдеться про оптимізацію органів публічної влади, то передбачається не лише вибір відповідної моделі системи, а й набуття органами публічної влади найвигідніших характеристик для успішного виконання завдань, що поставили перед державою.

У межах галузі публічного управління спорідненим із завданням оптимізації системи публічного управління є завдання дослідження ще й ефективності публічного управління. Постановка завдання оптимізації перетинається з постановкою завдання щодо ефективності та результативності державної політики, що розглядається у сфері аналізу державної політики. Ефективність – це здатність успішно досягти або забезпечити досягнення поставленої мети. Результативність – ступінь відповідності досягнутих результатів до поставленої мети.

Завдання оптимізації системи публічного управління є мало дослідженим. Постановка його у вітчизняній фаховій літературі майже не здійснюється, концепцію оптимізації системи публічної влади та управління не роз-

роблено. Кожна цілеспрямована організована система змушена час від часу знову розв'язувати проблему якості, що виникає як умова досягнення все більш складних цілей.

У дослідженні проблем оптимізації державного управління доцільно оперувати визначенням системи як цілісного утворення з новими інтегрованими якостями, що не властиві його компонентам окремо, а виникають завдяки їхній взаємодії.

Однією з основних особливостей органів державної влади загалом і зокрема органів виконавчої влади є системність. Система органів виконавчої влади – це така сукупність, у якій усі складові, а саме окремі органи та їхні структурні підрозділи, є взаємопов'язаними та водночас складають самостійні підсистеми зі своїми особливостями структури, функцій, компетенцій, беручи до уваги такі критерії, як обсяг компетенції та територіальний масштаб діяльності органів влади. Система та підсистеми органів виконавчої влади мають відповідно організаційні структури, які відображають взаємозв'язки між окремими ланками системи і підсистем. Оптимальність організаційних структур цієї системи є одним із чинників підвищення ефективності органів влади.

Організаційна система публічної влади та публічного управління містить у собі набори композицій конкурентних феноменів та механізмів: влади та управління, централізації та децентралізації, жорсткості бюрократичної структури і потреби в інноваціях та реалій управління державним бюджетом і державним майном.

Під оптимізацією системи публічного управління в умовах демократизації публічних відносин, вважаємо, варто розуміти цілеспрямований процес досягнення максимально можливого значення ефективності функціонування системи публічного управління за мінімального значення якості функціонування такої системи в умовах перерозподілу політичної влади з обов'язковим урахуванням необхідності делегування владних повноважень іншим суб'єктам права, зокрема безпосередньо інститутам громадянського суспільства. Загальновизнаним є той факт, що без удосконалення територіальної організації держави побудувати принципово нову систему публічної адміністрації в ній неможливо.

Якість влади та управління залежить від уміння узгоджувати дію цих феноменів та механізмів і спрямовувати їх на досягнення цілей. Ефективність у публічному управлінні поділяється на дві автономні гілки: економічна та соціальна. Критерієм ефективності публічного управління в демократичних владно-політичних моделях виступає здатність органів публічної влади в умовах обмежених ресурсів забезпечити задоволення потреб суспільства в цілому та окремих громадян зокрема.

Саме якість управлінських послуг та здатність вирішувати проблеми, які висуває соціальна модернізація, коло яких постійно розширюється, визначають дієвість органів публічного управління.

Поняття оптимальності управління є спеціалізованим та містить частку суб'єктивності. Найчастіше використовується розуміння оптимального управління в контексті забезпечення мінімуму споживання ресурсів, досягання максимальних характеристик об'єктів або в розумінні мінімуму часу для маневру під час переходу з одного стану в інший.

Оптимізація серед усіх можливих значень просторового розміщення цільових функцій обирає сферу, найбільш доцільну для управління стосовно як суб'єкта, так і об'єкта управління.

Концепція оптимальності повинна орієнтувати систему публічної влади та управління на вибір нової якості рішень і балансу мотивів та інтересів.

У більшості випадків один критерій оптимальності в такому підході заперечує інший. Оптимальне управління в такому підході є дуже близьким до поняття результативного, ефективного управління. Воно не охоплює всі можливості залучення методів та засобів удосконалення управління.

Оптимізація в широкому розумінні виникає тільки на рівні переходу від одноцільового завдання до багатоцільового. Оптимізація відноситься до досягнення балансу та погодження (координування, оптимізування) різних множинних цільових функцій і критеріїв, на які накладено обмеження зовнішніми обставинами.

У науці публічного управління та юридичній науці давно ведеться дискусія стосовно найкращих методів та способів організації діяльності органів публічної влади. Одним із найкращих методів такої організації вважається саме оптимізація. За своєю сутністю вона зводиться до найвигідніших характеристик, найбільшої ефективності певного процесу. На сьогодні з упевненістю можемо стверджувати, що оптимізація перейшла зі сфери точних наук до сфери гуманітарних, зокрема до юриспруденції. Універсальність її перш за все в тому, що вона має широке коло використання – це можна стверджувати як щодо системи законодавства України, так і щодо системи органів публічної влади.

Оптимізацію діяльності органів публічної влади має бути спрямовано: 1) на створення постійно діючої системи взаємної комунікацій; 2) підтримку громадських ініціатив інститутів місцевого самоврядування, що здатні активізувати громадян до розв'язання суспільних проблем і відкривають можливості отримання інформації про перебіг реалізації державних програм; 3) створення й функціонування консультативних комітетів, громадських рад з метою отримання рекомендацій із конкретних питань, що розглядаються органами місцевого самоврядування [4].

Оптимізацію має бути спрямовано на реформування публічної адміністрації, а також розбудову самоврядних асоціацій, побудову публічної служби з урахуванням системи підготовки та перепідготовки, підвищення кваліфікації державних службовців, система органів публічної влади повинна бути, як керований механізм із чітким розподілом повноважень та відповідальності, оптимізований за змістом і переліком державних функцій, чисельністю державних службовців та орієнтований на задоволення потреб суспільства. Саме такий необхідний інструментарій повинен застосовуватися за призначенням і на довгострокову перспективу.

На жаль, досі поняття “оптимізація” не закріплено на законодавчому рівні. Зокрема, відповідно до Указу Президента України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 9 грудня 2010 р. [9], оптимізація системи центральних органів виконавчої влади проводиться з метою усунення дублювання повноважень системи центральних органів виконавчої влади, забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату й витрат на його утримання, підвищення ефективності державного управління. Разом із тим не дається чіткого визначення поняття “оптимізація”. Така ж ситуація прослідковується і в Постанові Кабінету Міністрів України “Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади” від 10 вересня 2014 р. [10]. Тому з огляду на напрацювання вчених можна дійти висновку, що оптимізація – це процес, спрямований на вдосконалення чинної нормативно-правової бази, що

забезпечує досягнення максимального результату за наявних реальних умов із метою розроблення концепції стратегії розвитку законодавства в певній сфері.

Проблема запровадження оптимального, універсального механізму прийняття рішень розв'язується з урахуванням того, що кожна державноуправлінська інституція функціонує в певній сфері та стикається з проблемами, характерними для діяльності в цій сфері. Тобто механізми, що дають змогу розв'язувати ці проблеми найбільш ефективно, є оптимальними для окремої організаційної структури органу публічної влади. Інакше кажучи, такі механізми використовуються в тих випадках, коли необхідно одержати конкретний результат і неможливо чекати, доки цей результат буде отримано іншим шляхом, коли існують часові та ресурсні обмеження, коли проблемні ситуації повторюються або є швидкоплинними і вимагають негайних засобів їхньої локалізації [12].

Якщо проаналізувати світовий досвід у сфері публічного управління, то можна стверджувати, що в розвинених країнах пріоритетами діяльності будь-яких органів публічної влади є перш за все, оптимальність побудови їхньої системи задля того, щоб уникнути дублювання ними функцій одне одного.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Вважаємо, що оптимізація публічного управління в Україні є вкрай необхідною. Разом із тим, безперечно, оптимізація повинна бути виваженою, виправданою з позиції практики, враховуючи зауваження та пропозиції.

Формування ефективної національної системи публічного управління повинно будуватися з урахуванням світових тенденцій суспільного розвитку і принципово нової парадигми, на чолі якої знаходиться людина та якість її життя.

Нову якість системи публічного управління може бути отримано за умови безпосереднього процесу вдосконалення, оскільки безпосередність і системність дозволять врахувати і вчасно реагувати на фактори ризику і виникнення суперечностей, взаємозв'язки та цілісність системи.

Оптимізація дасть змогу привести систему органів публічної влади до стану, який давав би можливість найбільш ефективно виконувати свої завдання, функції, надавати адміністративні послуги. Передусім необхідно вдосконалити нормативне врегулювання організації та порядку діяльності органів публічної влади.

Процеси оптимізації публічного управління мають здійснюватися прозоро і гласно, з роз'ясненням, у першу чергу, її мети і завдань. За таких умов вони можуть бути підтримані суспільством, отже й не будуть виникати непорозуміння стосовно їхнього проведення.

Оптимізацію спрямовано на забезпечення організаційної стабільності функціонування системи публічного управління загалом. Відповідно до цього саме завдяки оптимізаційній ролі відбувається певна циклічність у розвитку організаційної структури та прискорюється її функціональна модернізація. А це, своєю чергою, приводить до організаційно-функціональної стабільності системи публічного управління.

Отже, можна дійти висновку, що хоча в більшості досліджень і використовується термін "оптимізація", проте не розкрито специфіку його функціонування у власне публічно-управлінській площині. Така ситуація прослідковується і в чинному законодавстві України. Реформування публічного управління передбачає застосування найкращих та найдієвіших з огляду на практику методів та способів діяльності органів публічної влади, як системи загалом, так і окремих її складників. Одним із таких методів, на нашу думку,

є оптимізація системи органів публічної влади в Україні. Оптимізація – це все, чого ми можемо досягнути в даний момент часу, але це не є ідеально. Реформа, яку ми спостерігаємо сьогодні в Україні є політично, соціально невиправданою, у процесі реформи можливо та потрібно робити дрібні оптимізації, жодна реформа не є досконалою, тож потрібна оптимізація для досягнення кращого результату.

Таким чином, здійснений нами теоретико-методологічний аналіз концепту “оптимізація” у політико-управлінському дискурсі дозволив розкрити сутність оптимізації в діяльності органів публічної влади як однієї з форм узгодженої взаємодії державноуправлінських структур, що має на меті забезпечити ефективність реалізації відповідних організаційних функцій.

На жаль, у науковій літературі відсутній єдиний підхід до того, чим же є оптимізація у власне державноуправлінській та юридичній площині. На нашу думку, у контексті оптимізації системи органів публічної влади її варто розглядати як метод підвищення ефективності функціонування системи органів публічної влади, що полягає у виборі найвигідніших характеристик, найбільшої ефективності функціонування всієї системи органів публічної влади в Україні.

Запропонована нами методологія розгляду цієї проблематики дозволила детально проаналізувати внутрішньофункціональну сутність оптимізації в діяльності органів публічної влади. Однак її запровадження в нових умовах суспільного розвитку, а також з урахуванням нових еволюційно-модернізаційних викликів, саме які і посилюють вимоги до функціональної спроможності державноуправлінських структур, потрібно запроваджувати такі механізми взаємодії органів публічної влади, які в цілому забезпечували б ефективність функціонування системи публічного управління. Саме цей аспект і потребує подальшого розроблення в межах сучасної адміністративної науки і закладає перспективу для подальшого дослідження цієї проблематики в зазначеному напрямі.

Список використаних джерел

1. Адміністративна реформа в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи : монографія / за ред. Н. Р. Нижник та Н. Т. Гончарук. Київ : Моноліт, 2009. 10 с.
2. Власенко Ю. Л. Оптимізація законодавства України у сфері забезпечення екологічної безпеки : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2010. 22 с.
3. Кисіль Л. Є. Деякі адміністративно-правові аспекти оптимізації державного управління. *Часопис Київ. ун-ту права*. 2012. № 4. С. 135–138.
4. Левчук М. Г. Взаємодія органів місцевого самоврядування та громадських об'єднань в умовах децентралізації державно-управлінських послуг. *Державне управління: теорія і практика*. 2008. № 1 (7). URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/index.htm> (дата звернення : 29.04.2019).
5. Малиновський В. Я. Оптимізація функцій органів виконавчої влади України: теор.-методол. засади : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Чернівці, 2002. 24 с.
6. Піфагор. Антологія мирової філософії : в 4 т. М. : Мысль, 1969.
7. Платон. Сочинения : в 3 т. Т. 3, ч. 1. М. : Мысль, 1971. 687 с.
8. Платон. Держава / пер. з давньогр. Д. Коваль. Київ : Основи, 2000. 355 с.
9. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 груд. 2010 р. № 1085/2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 17.05.2019).
10. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 верес. 2014 р. № 442-2014-п. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення : 17.05.2019).
11. Словник іншомовних слів. URL: http://www.supermodern.narod.ru/slovyk_meln/slova/o.htm (дата звернення : 20.05.2019).
12. Matt H. Evans. Strategic planning. URL: <http://www.exinfm.com/training/course10.doc> (дата звернення : 21.05.2019).

References

1. Administratyvna reforma v Ukraini: suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy. (2009). N.R. Nyzhnyk, N.T. Honcharuk (Ed.). Kyiv: Monolit [in Ukrainian].
2. Vlasenko, Yu.L. (2010). Optymizatsiia zakonodavstva Ukrainy u sferi zabezpechennia ekolohichnoi bezpeky. *Candidate's thesis*. Kyiv: *Kyivskiy Natsionalnyi Universytet im. Tarasa Shevchenka* [in Ukrainian].
3. Kysil, L.Ye. (2012). Deiaki administratyvno-pravovi aspekty optymizatsii derzhavnoho upravlinnia. *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, 4, 135–138 [in Ukrainian].
4. Levchuk, M.H. (2008). Vzaiemodiia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia ta hromadskykh obiednan v umovakh detsentralizatsii derzhavno-upravlinnykh posluh. *Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka*. № 1 (7). URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej7/index.htm> [in Ukrainian].
5. Malynovskiy, V.Ya. (2002). Optymizatsiia funktsii orhaniv vykonavchoi vlady Ukrainy: teoretyko-metodolohichni zasady. *Candidate's thesis*. Chernivtsi [in Ukrainian].
6. Pifahor. Antolohiya myrovoi fylosofyy. (1969). M.: Musl [in Russian].
7. Platon. Sochyneniya v 3 tomakh. (1971). T. 3, part. 1. M.: Musl [in Russian].
8. Platon. Derzhava (2000). Kyiv: Osnovy [in Ukrainian].
9. Pro optymizatsiiu systemy tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 9 hrud. 2010 r. No. 1085/2010. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
10. Pro optymizatsiiu systemy tsentralnykh orhaniv vykonavchoi vlady: Postanova Kabinetu Ministriv vid 10 veres. 2014 r. No. 442-2014-p. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
11. Slovnyk inshomovnykh sliv. URL: http://www.supermodern.narod.ru/slovnyk_meln/slova/o.htm.
12. Matt, H. Evans. Strategic planning. URL: <http://www.exinfm.com/training/course10.doc>.

Ohanisian M. S., PhD of Philosophical Science, Associate Professor of Public Administration and Regional Studies Department, ORIDU NAPA, Odesa

ORCID 0000-0002-9339-607X;

Kovtun Yu. Ye., Postgraduate Student of Public Administration and Regional Studies Department, ORIDU NAPA, Odesa

ORCID 0000-0002-8333-7930

THE CONCEPT OF “OPTIMIZATION” IN POLITICAL AND MANAGERIAL DISCOURSE

The article is devoted to the research of optimization and improvement of the system of public administration in the present conditions, special attention is paid to the study of optimization as a method for increasing the efficiency of functioning of state authorities in Ukraine, analyzed research on optimization, as well as the current legislation of Ukraine on this issue, improving the quality of legal regulation of distribution functions in the public administration apparatus.

Formulation of the problem: Many issues of modernization and optimization of the system of public authorities have already been reflected in many articles of Ukrainian scholars. In today's conditions of socio-political and economic life, an important role should be played by the introduction of optimization mechanisms in the activities of public authorities. One of such mechanisms should be the modernization methods of strategic integration between public authorities regarding the adoption and implementation of joint state and management decisions. In recent years, new values and a new model of culture in state bodies have emerged in Ukraine. The tasks of the modern stage of the development of the state administration system are due to the accelerated social modernization of Ukrainian society, which faces the task of getting rid of false social indicators.

We can note that the functional structure of public administration in Ukraine still needs theoretical development, improvement of tools and introduction of new methods - a qualitatively new approach, a new methodology is needed.

Based on this, we identified the problem of this study:

– a real contradiction that requires its solution: between the urgent need for a scientifically sound organization of the process of activity, tasks and functions of public administration with a view to optimizing them, starting with central state bodies (and their structural divisions) and ending with the bodies of local self-government (and their structural subdivisions)

– the imperfection of the methodology of optimizing the tasks and functions of state bodies used in Ukraine today, the impossibility of its effective application in the conditions of qualitative complication of the system of public administration, conditioned by the reform of local self-government.

Analysis of recent research and publications. In the dissertation study by V. Malinovsky "Optimization of the Functions of the Executive Bodies of Ukraine: Theoretical and Methodological Foundations", the problem of defining the concept of "optimization" and the peculiarities of its application in relation to the system of state authorities took up a significant place. In addition, the researcher notes that the lack of development of this scientific problem significantly restrains the implementation of functional and structural reforms of the executive power, deprives the political-managerial activities of the necessary organizing and efficiency.

For the first time in the field of jurisprudence optimization in the framework of his dissertation research was investigated by Y. L. Vlasenko, in the context of the instrument for improving a separate sphere of legislation of Ukraine, in particular, ensuring the ecological safety of Ukraine.

Also, the issue of optimization in relation to improving the activities of public authorities in Ukraine was investigated in the works of L. E. Kisil.

The authors of the monograph "Administrative Reform in Ukraine: Current State, Problems and Prospects" state that one of the reasons for delaying the reform of public administration is the lack of elaboration of individual problems, the permanent search for an optimal model for the organization of public administration.

The purpose of the article. The process of optimizing social activities is directly related to management and, therefore, penetrates all other activities, specifying and acquiring unique features. In the current literature, many works are devoted to the optimization of specific activities, natural, technical, and economic aspects, but only recently, the process of optimization has been considered as an independent research object. The problem of optimization and optimality is extremely multifaceted.

In the study of the problems of optimizing public administration, it is expedient to use the definition of the system as a holistic entity with new integrated qualities that are not specific to its components separately, but arose due to their interaction.

One of the main features of public authorities in general and in particular executive bodies is systematic. The system of executive bodies is a collection in which all components, namely, separate bodies and their structural subdivisions, are interconnected and at the same time constitute independent subsystems with their specific features of structure, functions and competencies. Taking into account such criteria as: scope of competence and territorial scope of government activities. The system and subsystems of executive bodies have, respectively, organizational structures that reflect the interrelations between the individual links of the system and subsystems. The optimality of the organizational structures of this system is one of the factors of increasing the efficiency of the authorities.

In optimizing the system of public administration in the conditions of democratization of public relations, we consider it worth to understand - the purposeful process of achieving the maximum possible value of the effectiveness of the system of public administration for the minimum value of the quality of functioning of such a system in terms of redistribution of political power, with due regard to the need for the delegation of power to other sub rights, in particular directly to civil society institutions. It is generally recognized that without the improvement of the territorial organization of the state, to build a fundamentally new system of public administration in it is impossible.

Conclusions and perspectives of further research. We believe that optimization of public administration in Ukraine is extremely necessary. However, there is no doubt that optimization should be balanced, justified from the standpoint of practice, taking into account comments and suggestions. Optimization will bring the system of public authorities to a state that would enable the most efficiently to carry out its tasks, functions, and provide administrative services. And in the first place, it is necessary to improve the normative regulation of the organization and order of the activities of public authorities.

Thus, our theoretical and methodological analysis of the concept of optimization in political and managerial discourse, made possible to reveal the essence of optimization in the activities of public authorities as one of the forms of coordinated interaction of state-management structures, which is aimed at ensuring the effectiveness of the implementation of the corresponding organizational functions.

Key words: optimization, administrative reform, decentralization, public authorities, state authorities, local government bodies.

Надійшла до редакції 09.09.2019 р.